

Vsak četnik in velja s... vred ali v Mariboru a... na dom za celo leto... pol leta 20 K, za četr... 50 K. Izven Jugoslavije 50 K... Slovenkega Gospodarja... Mariboru, Koroška cesta št. 5... dopolnje do odpovedi... plačuje naprej... Telefon št. 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udje „Kotol. tiskovnega društva“... dobivajo list brez posebne... ročne. — Uredništvo: Koroška... št. 5. Rokopisi se ne vračajo... Upravištvu sprotoma naročilo... inzerate in reklamacije. Cena... inzeratov po dogovoru. Za več... brezplačne primeren posred... Reklamacije se pošiljajo... prate. — Telefon št. 220.

27. številka.

Maribor, dne 7. julija 1921.

55. letnik.

Mi in ustava.

(Pise član vodstva Kmetijske zveze).
Znano je, da je ustava glavni, temeljni zakon, na katerega se gradijo vsi drugi. Vse politične pravice in dolžnosti, ves gospodarski razvoj in obstanek, vsa politična upravna razdelitev stoni na ustavi. Za vsakega pametnega človeka je jasno, da mora stoneti takšna ustava na poštenem dogovoru med zastopniki vseh stanov in vseh delov države in z načeli ustave mora soglašati vsaj dve tretini zastopnikov prebivalstva. Potem se namreč lahko mirno reče: z ustavo je zadovoljna pretežna večina državljanov. Tako se delajo ustave povsod po celem ljubem civiliziranem (izobraženem) svetu, le pri nas je drugače. Zakaj smo nezadovoljni.

Pašičeva vlada je sedaj vsilila našim državljanom ustavo in naša država ima torej od 28. junija naprej temeljni zakon, katerega je ravno ista vlada takoj kršila z obznanom. Pa pustimo za sedaj to in pogledimo ter ugotovimo, zakaj smo nezadovoljni in zakaj te ustave ne priznavamo in slovesno izjavljamo, da se bomo z vsemi dopustnimi pravnimi in političnimi sredstvi proti njej borili.

Pašičeva ustava predvsem ni izraz volje in strmljenja večine državljanov, katerim naj bi bila temeljni zakon. Od 419 poslancev v konstituenti je glasovalo za ustavo 222 in eden (Kirbiš) po krivici, ker med postenjakom ni nima pravice do poslanskega mandata. Le balkanci in samostojneži zmorejo toliko politične nepoštenosti, da pustijo glasovati človeka, ki nima mandata. Proti Pašičevi ustavi je bilo od poslancev v konstituenti 196 glasov, in sicer navzročili 35, ostali pa so v znak najostrejšega ugovora šli iz konstituante, ker Pašičeva vlada ni hotela poštenega dogovora in sporazuma. Tako je gotovo značilno, da sta proti takšni ustavi, kakoršna je sedanja, morala nastopiti in glasovati oba najzaslužnejša in najpomembnejša politika Slovenov in Hrvatov: Korošec in Trumbič in z njima ogromna večina Hrvatov in Slovencev. Najznamenitejši srbski politik Stojan Protič, pa je tudi neneudežen.

2. Velik del državljanov sploh ni ob volitvah v konstituento ni imel prilike, da bi izrazil svojo voljo. Tako je bila izključena kol polovica vseh prebivalcev s tem, da ženske niso imele volilne pravice. Ali tudi ogromno število moških jugoslovanskih državljanov ni imelo prilike in pravice, izraziti svojo voljo, kajti velik del hr-

valskega Primorja in Dalmacije je bil ob volitvah v konstituento še zaseden Madžarski in nemški naši državljani — teh je okroglo 1 milijon — pa tudi niso smeli voliti.

3. Proti volji volilcev in proti svojemu prepričanju so glasovali za Pašičevo ustavo mohamedanci — Turki in vsak turški glas stane okroglo 50 milijonov. Proti volji in proti interesu volilcev so glasovali tudi samostojneži, ki so ob volitvah posebej na Stajerskem šli v boj z geslom: „Proč od Srbov“, „Korošec nas hoče čisto prodati Srbom“. Povdarili smo že, da je med samostojneži glasoval v znak politične nepoštenosti za Pašičevo ustavo tudi mož (Kirbiš), ki niti poslanec ni.

3. Ta ustava je odločno proti krščenemu dogovoru in regentovemu odgovoru na adresu „Nar. sveta“, kjer smo prvič zgradili temeljni sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci.

4. Nova ustava nam prinaša s svojimi izjemnimi določbami proti katoliški Cerkev kulturni boj, kajti kot verni katolici ne smemo dati rušiti svobodo Cerkev, da vrši svojo, od Boga ji naloženo nalogo.

Zakaj smo proti ustavi s kmetijskega in delavskega stališča?

5. Sedanja ustava prinaša kmetškemu in delavskemu ljudstvu le takšno splošno besede in obljube, ki nasajajo ravno toliko, kakor nič. Določbe ustave v tretjem, socialno-ekonomskem delu so takšne, da bodo kmetje in delavci podobni človeku, ki liže od zunaj zaprto steklenico, v kateri je med pa je odpreti ne sme. O tem bomo še v posebnih člankih govorili in jasno krivico dokazali. Mi smo predlagali glede direktnih in indirektnih davkov in pristojbin v ustavo takšne natančne določbe, da bi res kmetškemu ljudstvu — kmetom in delavcem — temeljito dale človeka primerno življenje in enakopravnost z drugimi stanovi ali samostojni z demokrati in radikali so to odbili in postali izdajalci nad temeljnimi pravicami in zahtevami našega ljudstva.

6. Ljudstvo je poprej tlačil birokratizem — uradništvo. Ljudstvo ni imelo pri upravi okrajev in pokrajin nič odločevati. Pravice okrajnih zastopov in deželnih zborov so bile manjkosne poleg moči okrajnih glavarjev in namestnikov ter njim — ne ljudstvu in od ljudstva izvoljenim zastopnikom odgovornih uradnikov. In glavarje in namestnike je imenoval minister, odnosno vladar. Mi smo pa predlagali in hočemo, da ljudstvo izbere in voli za ta mesta može iz svoje sredine in da je tem od ljudstva

samega izbranim uradništvo podrejeno in odgovorno, bi torej moralo delati po navodilih mož iz ljudstva. Tega vsega v Pašičevi ustavi ni. Drž. uradništvo bo le orožje v roki centralne vlade in državno uradništvo bo nekaj varuh ali jerob. Jerobi in varuhi so le za slaboumne ljudi in nedolčne otroke. Mi pa mislimo, da naše ljudstvo ni slaboumno in ni nedolčno, zato hočemo ustavo, kjer bo ljudstvo sebi gospodarilo. Ker nismo pridrli sedaj, se bomo borili na prej. Premagali in pretrpeli smo avstrijski birokratizem, premagali bomo tudi novega.

7. Dobro pomnimo vsi, da se je ljudstvo tiralo v bojne grozote, da je moralo žrtvovati imetje in življenje, a nihče ga ni vprašal, ali to hoče in kako hoče. Sedaj je ravno tako: Pašič sklepava zveze in pogodbe, ter dela zunanje-politične usodepolne poteze tako, da niti ljudstvo, niti od ljudstva izvoljeni poslanci ne vedo, kedar, kako in s kakšnimi obveznostmi se sklepa. Trpljenje v pretekli svetovni vojski nas je izučilo, da to ne sme biti in našim mrtvim in pohabljenim in svoji bodočnosti smo dolžni, da se to ne sme brez soglašanja ljudstva zgoditi. Ker nismo v tej ustavi dosegli tega, se bomo borili za to najvažnejšo državljansko pravico, kjer gre za življenje in smrt državljanov, se naprej, da priborimo ljudstvu pravico v novi ustavi.

Kaj sedaj?

Ustava je sprejeta; ona začasno velja, toda ob njenem rojstvu izjavljamo, da se moramo za izpremembo takoj boriti kot prava ljudska stranka. Mi se bomo posluževali v tem odločnem boju vseh najostrejših dovoljenih postavnih sredstev in zmagali bomo, ker mora zmagati pravica nad nasiljem in priti mora sporazum brez vodstva enega plemena. Le v sporazumu med Slovenci, Hrvati in Srbi je moč naše Jugoslavije. Kdor hoče nasilno varuštvu nad ljudstvom in ne poštene ljudske samouprave in avtonomije, kdor hoče gospodstvo in ne sloge in ne bratstva, ta je sovražnik ljudstva in grobokop države. — Mi pa hočemo državo in ljudsko pravo zato gremo v boj za novo ustavo.

Vlado Pušenjak:

Kaka je naša sedanja davčna politika?

Kaka je sedanja davčna politika? Na kak način se obdačuje kmetijski stan?

„O —!“ se je naglo premagal ter mi ponudil roko, „prav dobro! Naš novi strážnik! Me zelo veseli —!“
Krepko mi je stisnil roko.
Tisti trenutek je na drugem koncu pivnice nekdo naglo vstal in stopil proti vratom. Bila so čisto blizu njega in v hipu se je izmuznil iz sobe in bil zunaj na ulici. Pa njegova naglica je vzbudila mojo pozornost, radovedno sem pogledal, komu bi se tako zelo mu dilo — in spoznal sem svojega znanca iz „Admirala“, tistega bledega, slokega človeka, ki mu je manjkalo dveh prstov na levi roki in ki je prav prišel obiskat našega kapitana.
„Hoj —!“ sem zaklical, „Držite tega! „Crni pes“ je —!“
„Kaj briga mene, kdo da je“, je vpil Silver — „ampak plačal ni nič! — Harry, he, ks, skoči za njim! Pri mi ga!“
Eden izmed pivcev je planil skozi vrata in stekel za ubežnikom.
„In če bi bil tudi admiral bogsigavodnik, plačati mora, kar je izpil!“, je kričal Silver. Nato je spustil svojo roko in me vprašal:
„Kdo ste rekli, da je bil? Crni — kak črni —?“

1. Zemljiški davek.

Najstarejši davek je zemljiški davek. V Sloveniji se odmerja ta davek na podlagi zakonov z dne 24. majnika 1864 in 7. junija 1881 ter zakona o prvem pregledu zemljiškookrajnega katastra z dne 12. julija 1896. Davku se podvržena zemljišča, katera služijo za poljedelstvo in gozdarstvo. Merilo za obdačenje je čisti donos, ki preostane po odbitku obdelovalnih stroškov. Čisti donos se računa po parcelah, odvisen je od vrste kulture in od dobrine zemljišča. Razločuje se osem dobrinskih razredov. Pregled katastra bi se moral izvršiti vsakih 15 let. L. 1896 izvršen pregled je uvaževal spremembe v vrstah kulture, pomote in težke napake pri posameznih dobrinskih razredih. Prvotno je znašal zemljiški davek 22,7% čistega donosa, se je leta 1898 znižal na 10%, a je znašal pred prevratom 15%. Elementarne neugode (toča, suša, povodenj, plazovi, mraz) katero popolnoma ali deloma uničijo ves dohodek, dajo pravico za popole ali delni odpis davka.

Zemljiški davek je nepravilna davek, ker se opira na čisti donos, ki ne obstoji ali vsaj ne v določeni višini. Ta krivica je še tembol občutna, ako se pomisli, da se čisti donos kar za 15 let vnaprej določi. V tem času se izvrše na posevstvih marsikateri spremembe, poleg tega se pa spremljajo gene kmetijskih pridelkov. Kmet sam ne določa cene svojih pridelkov, to izvršujejo drugi, treba pa vedno imev pred očmi, da znatno vpliva zvišanje stroškov produkcije na čisti donos. — Nepravilna je ta davek tudi radi tega, ker ne dela nobene razlike med posestvom zemljišča, ki doseže že s tem, da vzdržuje na svojem posestvu žganjarije, pivarne, tovarne škroba i. t. d., boljše dohodke iz svojih pridelkov in med kmetom, ki se ne peča s kakim stranskim obratom. Nič manje krivično je, da se pri določitvi čistega donosa prav nič ne ozira na servitute, ki ostojte na zemljišču in mrugekrat znatno omejuje dohodke zemljišča. Glede zemljiškega davka je najno potrebna temeljita reforma, katera naj odstrani vse navedene nedostatke tega davka, uvede se naj progresiven zemljiški davek.

2. Desetek in davek na dedščine.

Najhujše breme za kmeta je desetek pri prevzetju posestva in pa davek na dedščine, kateri se je za prihodnje proračunsko leto celo znatno zvišal. Ta davek je skrajno krivičen in bo otežkoval prevzete kmetijskih posestev ter povzročil, da bodo mnogi kmetijski sinovi raje zapustili domačo

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevel Paulus.

(Dalje.)

Obstal sem pri odprtih vratih. Tebačni dim je polnil ves prostor, pivci so bili po večini sami mornarji in tako glasno so govorili in kričali, da me je bilo skoraj strah vstopiti.
Nekdo je prišel iz stranske sobe. Koj po prvem pogledu sem bil prepričan, da je ta človek Dolgi John in ni bil drug.
Leva noga mu je bila odrezana tesno pri boku in pod levim ramenom je tiščal tergo. Z neverjetno gibčnostjo in spretnostjo se je ta enonožni krčmar sukaj in kretal po sobi in je skakal na svoji bergli med mizami in gostmi, da ga je bilo zanimivo gledati. Zelo dolge postave je bil — po pravici so mu rekali Dolgi John — pa miščast in močen, polna, napihnjena lica je imel in njegov blede, sicer vsakdanji, pa brihtni in pretkani obraz se je neprenehoma smehljaj. Kakor vsak krčmar, ki ima polno sobo pivcev, tako je bil tudi Dolgi John očividno zelo dobre volje, nalahno si je žvižgal,

ko je smukal med mizami, tu je povedal prijazno besedo, tam se kaki šabi nasmejal, tam zopet dobrega znanca udaril po plečih.
Ze ko sem bral njegovo ime tam v graščakovem pismu, me je, ne vem že zakaj, obšel sum, da bi Dolgi John Silver utegnil biti tisti enonožni mornar, ki sem nanj po naročilu kapitana moral paziti v „Admiralu.“ Pa eden sam pogled na tegale krčmarja me je pomiril. Videl sem kapitana, videl „Črnega psa“ in slepega berača Petra in domišljeval sem si, da dobrem, kakšni so morskari — pač čisto drugačne postave, sem si mislil, kot ta je snažni, dobrodušni, prijazen krčmar.
Zbral sem vso svojo srčnost, pogumno stopil čez prag in sel naravnost proti njemu. Naslanjal se je na berglo in govoril z nekim pivcem.
„Gospod Silver —?“ sem vprašal in mu pomolil pismo.
„Da, dragi moj, to je moje ime — kajpada? In kdo ste vi?“
Ko je pogledal v graščakovo pismo, se mi je zazdelo, kot da bi se bil preplašil.

„— pes“, sem dejal. „Ali vam graščak Treławney nič ni pravil o morskkih roparjih?“ „Crni pes“ je bil eden izmed njih.“
„Tako —!“ se je začudil. „In tu v moji hiši —! Ben, skoči se ti za njim in pomagaj Harryju! — Eden izmed tistih rokomavharjev da je bil, pravite? Ali nisi ti pil z njim, Morgan? — He, stopi sem, Morgan!“
Mož, ki ga je Silver klical za Morgana, je stopil bliže. Star, sivolas mornar je bil, temnozagorelega obraza — precej neumno je gledal v svet in kepo tobaka je valjal po ustih.
„Povej mi, Morgan“, mu je rekel Dolgi John osorno, „ali si kje kdaj poprej videl tega „Črnega — črnega — psa?““
„Jaz pač ne!“ je dejal Morgan in odkimaval.
„Nisi vedel za njegovo ime?“
„Ne!“
„Pri moji bergli, to je tvoja sreča, Morgan!“ je vzkliknil krčmar resnobno. „Ce bi se bral s takimi ljudmi, nikoli več bi ne smel dejati nogo čez prag moje hiše, kakor gotovo tu kaj stojim, da ne! — Kaj pa ti je oz pravil?“

grudo, kakor bi pod težkimi pogoji — prevzeli domače posestvo, bo imel za posledico beg najboljših moči iz dežele, bo popteševal izseljevanje. Ne otežkovali, temveč olajšati se mora prezeetje kmetijskih posestev, vse se mora storiti, da mlade, po navadi najboljše moči obdržimo v deželi.

3. Osebna dohodnina.

Drugi davek, kateri daje že leta in leta povod za pritožbe, ker se gode pri predpisu največje krivice, je osebno-dohodninski davek. Ta davek se pobira v Sloveniji na podlagi zakona z dne 25. oktobra 1896. Davčni vir tvorijo pri tem davku dohodki državljanov. Ta davek je primeren za stanove, kateri imajo stalne, redne dohodke, oziroma je možno natančno dognati na podlagi knjig dohodke, neprimeren je pa za kmetijski stan, kojega dohodki so odvisni od letine, elementarnih neugod, stroškov produkcije, cene njegovih pridelkov, kojega dohodki se ne dajo nikdar natančno dognati, temveč le samo približno, kateri se pa vsako leto zelo spreminjajo. Popolnoma izključeno je, da bi sleherni kmetovalec natančno vedel knjige, iz katerih bi bili razvidni vsi prieteki in izdatki in bi se dal natančno izračunati dohodek, kateri naj služi kot podlaga za odmero osebne dohodninskega davka, ko vemo, da še drugi stanovi, ki imajo več časa ter večje predizobrazbo, ne vodijo knjig. Dohodki, kateri so potrebni za življenje, naj bodo prosti davka (eksistenčni minimum). Ta eksistenčni minimum je znašal pred vojsko 1200 K, se je po tem zvišal na 1600 K in lansko leto po hlogoraini borbi v finančnem odboru na 4800 K. Znesek 4800 K ne zadostuje danes za življenje dostojnega človeka, ne odgovarja pa niti najmanj znesku 1200 K pred vojsko. Pravičnost na pram nujni premožni slojem zahteva, da se eksistenčni minimum zviša vsaj na 15.000 K. Nabroj je pritožb radi določevanja dohodkov kmetov. Davčne oblasti ugotavljajo na krivičen način dohodke kmetov; vsako ovaduštvo, poročila političnih ali osebnih nasprotnikov ali konkurentov, poročila oseb, ki so na slabem glasu ali niso verodostojne, so dobrodošla in dajo davčni oblasti povod za nadaljnje navijanje davčnega vijaka. Izpovedi davčnega obvezanca in zanesljivih prič, da o to prednjih oseb, se ne verjama. Davčne oblasti znajo najti dohodke, ali jih ima davkoplačevalec ali ne, nočejo pa priznati odbitkov, katere dovoljuje naveden zakon, nočejo vpostevati izdatkov, ki izdatno omeje dohodke. Pri krivično odmerjenemu davku ni mogoč noben uspešen priziv, ker so se samovoljno ukinitile okrajne in deželne prizivne komisije, katere so prej reševale vložene prizive. Osebno-dohodninski davek je z ozirom na gospodarske razmere kmetijskega stana, kateri itak mora plačevati zemljiški davek, za istega neprimeren, zato se naj odpravi, dokler pa še isti obstoji, naj se zviša eksistenčni minimum sedanjim razmeram primerno, naj se odpravi neprimeren postopek davčnih oblasti glede določevanja dohodkov in odnosa stroškov, naj rešujejo vse prizive okrajne in deželne prizivne komisije.

4. Davek na rento, kapital in na luksus.

Moderna davčna reforma zahteva, da se uvede progresivni davek na rento od zemljišča in kapitala. Zemljiška renta se plačuje za dovoljenje uporabljati zemljo. Ako se je zemlja obdelala, ali so se postavila na njo poslopja, se je v isto naložilo delo in kapital. Običajna najemnina ali zakupnina je deloma protidajatev za izvršeno delo, in uporabljen kapital; po odbitku te protidajatove dobimo zemljiško rento. Zemljiška renta obsega tudi protidajatev za dovoljenje dvigniti zaklade v zemlji, kakor premog, rude itd., uporabljati vodne moči za električne naprave, zrak za proizvajanje apnenega dušika. Davek na zemljiško rento lahko pripomore državi do znatnih dohodkov, ta davek bodo plačali oni, katerim je zemlja brez vsakega truda vir velikega bogastva.

Mi živimo v času kapitalističnega gospodarstva; kapital hoče neomejeno zagospodovati v celi državi. Kapital predstavlja ogromno gospodarsko moč, katera ustvarja ogromne dobičke ter množi bogastvo kapitalističnih slojev. Popolnoma pravilno je, da se znatno zviša davek na kapital, ker zahteva socialna pravičnost, da skrbe v prvi vrsti premožni sloji za pokritje državnih izdatkov. Upejše se naj davek na špekulacije, trgovino na borzi itd.

Poleg velikega siromaštva se opaža prečinen luksus. Davek na luksus bi v dobi uživanja in neizmernega zapravljanja pripomogel državi do lepih dohodkov. Ta davek naj bi se naložil na avtomobile, kočije, luksuriозна ve lika stanovanja, lišp, drage pijače itd.

Bramena, katera težijo našega kmeta, so pretirana, dolgo ne bo mogel istih več nositi. Mnogi merodajni krogi nočejo tega dejstva priznati, ga taje in povdarjajo, da drugi stanovi imajo še večja bremena, kar pa ne odgovarja resnici. Zadnji čas je, da se preneha z vedno višjim obdavčenjem kmetijskega stana, zadnji čas je, sicer bo prepozno, da se začne zniževati — davčna bremena, pod katerimi ječi kmetijski stan.

Zoper davčni pritisk in za cenilne komisije.

Poslanec dr. Hohnjec je 1. julija poslal na g. finančnega delegata v Ljubljani tole interpelacijo:

Plačilni nalogi za osebno dohodnino in z njo združenim vojnim davkom so za leto 1920 tako površno in pretirano sestavljeni, da bo ta način predpisovanja spravil revne in srednje sloje do gospodarskega poloma. Referenti pri davčnih oblastih Slov. Stajerske in Prekmurja ter Meziške doline predpisujejo, ne da bi si prej oskrbeli točno in zanesljive informacije, ogromne svoje dohodninske in vojnega davka za leto 1920 zlasti kmetom, delavcem in obrtnikom. Uradniki pri davčnih oblastih se ne ozirajo na vedno bolj se manjšujoče dohodke, ne na točo in drugo neurje, ki je po nekaterih krajih ljudem uničilo celo najpotrebnejši živež, ne na izjemne slučaje, ko so poerkale svinje

in druge za gospodarstvo potrebne živali. Kar pavšalno, kakor se jim vzljubi predpisujejo te davke. Gospodarski nasledki takega brezobzirnega izirjevanja davkov se pogoršujejo od dne do dne. Delavni in srednji sloji našega ljudstva se tirajo v nove dolge, nezadovoljstvo se širi vedno bolj in bolj in ljubezen do države se s takim samovoljnimi in nezakonitim postopanjem ruši in uničuje.

Da se to nepravilno in nezakoniti postopanje posameznih referentov prepreči in da se preprečijo vse neljube posledice, se obračam do Vas s prošnjo in zahtevo, da se čimprej postavijo ter začnejo poslovati davčne komisije, ki bodo imele nalogo, da nepristransko rešujejo vse pritožbe in rekurze ter da odstranijo in popravijo sedanjí nepravilni in državni ideji škodljivi način predpisovanja dohodnina in vojnega davka.

Vprašam Vas g. delegat:

1. Kaj je s komisijami za dohodninski davek?
2. Kdaj se bodo razpisale volitve za te korporacije po okrajih in za glavno prizivno komisijo v Ljubljano?
3. Na kakšni podlagi se bodo vršile volitve v cenilne komisije in v prizivno komisijo?
4. Kako bodo te komisije sestavljene in kako bodo poslovale?

Ker je zadeva silno nujna, prošim, da mi blagevolite takoj odgovoriti.

Poslanec dr. Hohnjec se je v isti zadevi obrnil tudi na finančnega ministra v Beograd.

Krajevnim organizacijam in posameznim somišljenikom KZ ptujskega okraja!

Dne 31. julija 1921 se vrši v Ptujju I. Priški orlovski tabor. Prosim vse naše krajevne organizacije v sodnih okrajih Ptuj, Ormož, Ljutomer, Rogatec, Gornja Radgona, St. Lenart, Maribor in Slov. Bistrica, da že zdaj pripravijo vse potrebno, da bo udeležba naših ljudi iz vseh župnij povoljna. Skličite takoj sestanek in določite vozove, kdo bo vozil; napravite prav natančen načrt, naprosite dekleta, da bodo okinčale vozove. Preskrbite si zastave; če je godba v Vaši bližini, vzamite še godbo seboj. Pevski zbori pridite iz vseh župnij dne 31. julija v Ptuj. Pozivamo posamezna društva, da 31. julija pustijo v gorji imenovanih okrajih vsako prireditel. V Ptujju naj bo zbraza ta dan ovet naših organizacij. Zatorej na delo vsi vrli zaupniki prej imenovanih okrajev. Dravske poljance še posebej prosimo, da organizirajo jezdece. Požarne brambe in še tudi druga društva naj pridejo ta dan korporativno v Ptuj.

Dopolndan bo na slavnostnem prostoru cerkvena slavnost pod milim nebom. Sodelovali bodo pevski zbori in godbe. Tekovadbe se udeležijo orlovski okrožja: mariborsko, pohorsko, St. lenartsko, ptujsko, ljutomersko, sredi-

sko, prekmursko, konjiško, celjsko, sa vinjsko in gornjeradgonsko.

Na svidenje 31. julija v Ptujju!
Tajništvo SLS v Mariboru.

Dekliški tabor

za šmarsko dekanijo

v Završah pri Grobelnem

(župnija Sv. Vid pri Grobelnem) bo 17. julija 1921. — Spored: ob 10. uri sv. opravilo s pridigo za Marijine družbe, nato takoj zborovanje Dekliških zvez cele dekanije. Predsednice in zastopnice Dekliških zvez pa pridite že ob 9. uri na razgovor o podrobni organizaciji Dekliških zvez v dekaniji! — Pridite pa tudi dekleta iz sosednjih dekanij. Imate zelo lepo železniško zvezo. Vlak iz Maribora pride na Grobelno ob 7. uri, vlak iz Celja pa po 8. uri!

Predlog občinskega odbornika.

Občinski odbornik iz ptujskega okraja nam piše:

Občinske volitve so prinesle naši stranki popolno zmago. Številke so pokazale, da je ogromna večina našega ljudstva v taboru Slovenske kmetijske zveze. Čeravno že imamo v vsaki župniji krajevni odbor naše stranke, bi bilo morda vendar še dobro, če bi si za vsako župnijo ustanovili pod njenim okriljem še pododsek, v katerem bi bili samo občinski odborniki in naši župani cele fare. Jaz pač mislim, da to ne bi škodovalo naši stranki — ampak bi ji celo koristilo. Zdaj se n. pr. mnogokrat zgodí, da naš odbornik ne pozna odbornika iz sosednje občine. Celo župani med seboj se poznajo le za silo. Ena občina dela tako, druga tako. Če pa bi se po rani sv. maši le vsaj dvakrat na leto sešli vsi odborniki z župani vred na pogovor, bi se vsaj spoznali in pogovorili, kako in kaj bomo delali za blagor naših občin in občanov. Mislim, da bo tudi ljudstvo bolj zadovoljno, če si bomo vsi edini.

Prosim, gospod urednik, natisnite je vrstice v našem „Slov. Gospodarju“, morda se še oglaší kak drugi odbornik ali župan. Samo to ne vem, kako bi naredili, če je n. pr. del občine v eni fari, drugi del pa v drugi župniji. To je pri nas in vem, da je še tudi v drugih farah tako!

Opomba uredništva: Prinesli smo Vaš predlog in prosimo vse naše občinske gg. župane in odbornike, da nam v tem oziru podajo svoje mnenje.

Zahteve naših somišljenikov

v Savinjski dolini. Resolucije Kmetijske zveze, skienjene na odborovi seji dne 26. junija 1921 v M. Nazaret: 1. Kmetijska zveza Marija Nazaret odobrava v polnem obsegu delovanje in nastop Jugoslovanskega kluba, se mu najiskrenejše zahvali za odkrit in odločen boj za avtonomijo Slovenije in ga roti, da niti en korak naj ne odjenja od sedanjega poti, na kateri mu sledi vsa poštena

„Res da ne vem več, kaj je govoril“, se je zviljal Morgan.

„Kaj govoriš tako neumno, kakor bi ne imel glave med rameni in dvoje ušes, velikih zadošt! Ne veš več, kaj je govoril! Morebiti tudi tega ne veš več, s kom si govoril? Beži, beži! Le lepo povej, o čem je jezikal! O potovanju, o kapitanih, o barkah? Zini, kaj je bilo?“

„I — no, pravil je, da bo treba na suho dhati in prevrniti —“

„Koga? Barko?“

„Hu —!“

„Zelo koristen posel, pri moji bergti, da je“, je hitel Dolgi John, da bi odvrnil mojo pozornost od dvoumnih Morgancovih besed. „Pojdi nazaj na svoj prostor, stari osel!“

Morgan se je odgugal spet k svoj mizi, Silver pa mi je zaupno šepnil. — kako laskavo za mene, sem pomislil, da me ima za zaupnika —

„Cisto pošten človek, tale Morgan, veste, ampak — pokazal je na čelo. — „nekoliko trapast! — Sedaj pa“, le nadaljeval, „Orni pes“ —? Kdo bi to bil —?“

Potipal si je s kazalcem po nosu.

„Ne, to ime mi ni znano, meni no. — Pač — če se dobro spominjam, da —! Videl sem ga, tega postopača —! Z nekim slepim beračem je pohajal k nam!“

„To bi utegnilo biti“, sem rekel. „Tudi jaz sem poznal tistega slepega berača! Peter mu je bilo ime!“

„On je!“ je kričal Silver ves razvnet. „Peter! To je njegovo ime, prav gotovo da! Ej, pravi rokomavhar je to bil! — Ce ujamemo tegale „Ornega psa“, to bodo novice za kapitana Trelawneya! Ben ima hitre noge! Malo kateri mornar je zna tako naglo pobirati, kakor Ben! Dobil ga bo, svoje berglo tu-le stavim, da ga bo! — Da bo on koga na suho djal in prevrniti! — On! — Jaz ga bom djal na suho.“

Tako se je razvnel, ter je skakal in torkljal s svojo berglo po pivnici, udarjal po mizah in kričal, in nazadnje bi mu bil tudi najprevidnejši sodnik verjel, da je v resnici — nedolžen.

Ko sem zagledal „Ornega psa“ v gostilni, se mi je iznova zbudil sum,

da bi vendarle utegnili biti enonožni Silver v kaki zvezi z rokovnjaško družbo, postal sem nezaupen in skrbni sem opazoval dolgega krčmarja in poslušal na njegove besede. Pa ta preikani goljuf se je znal potajiti, vse prave navihan in prebrisan je bil za me ne neizkušene fanta in ko sta se št tudi zasledovalca vsa upehana vrnila in pravila, da sta izgubila v gneči — sled za „Ornim psom“, in da so ju hoteli prijeti ljudje, češ, da sta ubegla t. tova, so se — žalibog! — razpršili vsi moji dvomi in sumi in glavno bi bil da za Dolgega Johna in njegovo — poštenost.

„Lepa reč to, dragi prijatelj!“ mi je pravil in zadrega mu je bila videti na licu. „Zelo neprijetna mi je vsa ta zadeva! Kaj si bo mislil o meni kapitan Trelawney? Ta-le nebodigatreba potepuh in rokovnjač, pa ti sedi tu v moji pošteni gostilni in pije moj rum! In vi pridete, pa mi poveste, kdo da je, jaz pa pustim, da se mi izmuzne in da mi uide pred mojimi lastnimi očmi! Kaj ne, prijatelji, opravičili me bodeš in zagovarjali pred kapitanom? Mladi ste še, pa brijten fant ste, da mu ga ni para! Koj ko ste prestopli

moj prag, sem to spoznal. In vi razumete moj položaj! Kaj sem tudi mogel storiti — s tem brunom pod pazduho? Ko sem bil še mlad pomorskač, ej ja, tistikrat bi mu bil koj za petami in zagrabil bi ga bil s temile svojimi železnimi pestmi, pa sedaj —!“

Umolknil je in usta so mu ostala odprta, kakor da bi se bil nečesa spomnil.

„Račun —!“ je vzkliknil, „Tri merice rama! Pri moji bergti, da sem pt zabil na njegov račun —!“

Sesedel se je na klop in se smejal, da so mu solze pritekale po svojem licu.

Nisem se mogel vzdržati, smeh je posifil tudi mene in smejala sva se, da je odnevalo po pivnici.

„Ej, kako imenitno staro morskote je je Dolgi John Silver!“ je dejal tet si brisal solze. „Kako pozabljiv sem in neumen! Kakor mlad ladijski strežnik v prvih 14 dneh svoje službe! — Jm, bodiva si prijatelja, ker tudi jaz še nisem slekel ladijskega strežnika. To — da k stvari“, se je zresnil, „tako ne be slo! Dolžnost je dolžnost!“

(Dalje prihod)